

**«2819 ՍՊԱՌՈՂԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԻ ՈՐԱԿԻ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ»
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ**

**«ՊԱՐԵՆԱՄԹԵՐՔԻ ՓՈՐՁԱԳԵՏ»
ՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄ**

ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՆՅՈՒԹ

ՄՈԴՈՒԼ ՓԱ/ՓԲ2-07-002

**«ՄԱՆՐԷԱԿԵՆՍԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ
ՎԻՐՈՒՄԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»**

ՍՈՂՈՒԼԻ ՆՊԱՏԱԿԸ՝ Մոդուլը նախատեսված է մանրէների տարբեր տեսակների (բակտերիաներ, մանրադիտակային սնկեր, վիրուսներ, ռեկետցիաներ) կազմաբանության, ֆիզիոլոգիայի, նշանակության, կիրառման ոլորտների և եղանակների ուսումնասիրման համար: Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ մանրէների տարբեր տեսակների դասակարգման, ձևաբանության և ֆիզիոլոգիայի վերաբերյալ, ինչպես նաև սովորեցնել մանրէաբանական հետազոտություններ կատարելու տեխնիկան: Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կկարողանա կատարել պարենային հումքի և սննդամթերքի մանրէաբանական հետազոտություն, որոշել դրանցում մանրէների առկայությունը և մանրէներով դրանց ախտահարվածության աստիճանը:

ՍՈՂՈՒԼԻ ՏԵԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ 54 ժամ դասախոսություն
90 ժամ լաբորատոր պարապմունք

ՍՈՂՈՒԼԻ ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔԸ՝ « 4 »

ԱՐԳՅՈՒՔ 1. ՍԱՆՐԷՆԵՐԻ ՏԱՐԲԵՐ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ ՁԵՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՖԻԶԻՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱԴՆՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ ԵՎ ԿԱՐԳԱԲԱՆԱԿԱՆ ԽՄԲԵՐԸ: ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԻ ԵՎ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՍԱՆՐԷԱՋԵՐԾՍԱՆ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐԸ

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 1.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Մանրէակենսաբանություն առարկան: Մանրէակենսաբանության հիմնական խնդիրները: «Մանրէակենսաբանություն և վիրուսաբանություն» առարկայի նշանակությունը պարենամթերքի փորձագետների համար:

Թեմա 2

Մանրէների հիմնական խմբերը (բակտերիաներ, սնկեր, ռեկետցիաներ, վիրուսներ, միկոպլազմաներ):

Թեմա 3

Մանրէների դասակարգման սկզբունքները և անվանակարգումը:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 1.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * լաբորատորիաներում աշխատելու արտահագուստ

Թեմա 1

Աշխատանքի կազմակերպումը և անվտանգության կանոնների պահպանումը մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիաներում: Լաբորատորիաներում աշխատելու կարգն ու կանոնները: Անվտանգության կանոնների պահպանումը մանրէաբանական նյութի հետ աշխատելու ընթացքում:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 2.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Բակտերիաների մորֆոլոգիա: Բակտերիաների խմբերը՝ ըստ արտաքին ձևի (գնդաձև, ցուպիկաձև, գալարաձև, թելանման):

Թեմա 2

Գնդաձև բակտերիաների խմբերը (միկրոկոկեր, դիպլոկոկեր, տետրադներ, սարցինաներ, շղթայակոկեր, ողկույզակոկեր):

Թեմա 3

Ցուպիկաձև բակտերիաների խմբերը (բակտերիաներ, բացիլներ, կլոստրիդիաներ):

Թեմա 4

Գալարաձև բակտերիաների խմբերը (վիբրիոն, սպիրիլներ, սպիրոխետաներ):

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 3.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Բակտերիային բջջի կառուցվածքը: Բակտերիայի պատիչ և սպոր: Սպորագոյացում:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 4.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Սնկերի (շողասնկեր, բորբոսասնկեր, շաքարասնկեր) կառուցվածքը:

Թեմա 2

Ռեկետցիաների կառուցվածքը:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 5.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Վիրուսներ: Վիրուսների հիմնական առանձնահատկությունները:

Թեմա 2

Վիրուսների դասակարգումը: Վիրուսների դասակարգման սկզբունքները:

Թեմա 3

Վիրուսների ընտանիքները:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 6.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Վիրուսների մորֆոլոգիան և կառուցվածքը:

Թեմա 2

Վիրուսների քիմիական բաղադրությունը:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 7.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Միկրոօրգանիզմների ֆիզիոլոգիա: Մանրէների քիմիական բաղադրությունը:

Թեմա 2

Մանրէների սնունդը: Մանրէների խմբերը՝ ըստ սնման տիպի և նյութափոխանակության մեխանիզմի:

Թեմա 3

Մանրէների շնչառությունը և նրա առանձնահատկությունները: Բակտերիաների տեսակները՝ ըստ շնչառության տիպի (պարտադիր աերոբներ, միկրոաերոֆիլներ, ֆակուլտատիվ անաերոբներ, պարտադիր անաերոբներ):

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 8.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Մանրէների ֆերմենտները:

Թեմա 2

Մանրէների բազմացումը և նրանց աճի փուլերը հեղուկ միջավայրում:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 9.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Արտաքին գործոնների (ֆիզիկական, քիմիական, կենսաբանական, ֆազեր) ազդեցությունը միկրոօրգանիզմների կենսագործունեության վրա:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 2.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * մանրէազերծման համար նախատեսված տարբեր տեսակի լաբորատոր գործիքներ
- * մանրէազերծման համար նախատեսված տարբեր տեսակի սննդամիջավայրեր

Թեմա 1

Մանրէազերծում: Մանրէազերծման նպատակը և եղանակները (ֆիզիկական, քիմիական, մեխանիկական): Նյութերի նախապատրաստումը մանրէազերծման համար:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 3.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * մանրէազերծման համար նախատեսված տարբեր տեսակի լաբորատոր գործիքներ
- * սպիրտայրոց
- * սպիրտ
- * բամբակ
- * չորացնող պահարան
- * Պաստերի պահարան

Թեմա 1

Մանրէագերծման ֆիզիկական եղանակները: Մանրէագերծում բոցակիզմամբ, շիկացած օդով և ֆլամբացմամբ:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 4.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * մանրէագերծման համար նախատեսված տարբեր տեսակի լաբորատոր գործիքներ
- * մանրէագերծման համար նախատեսված տարբեր տեսակի սննդամիջավայրեր ու հեղուկներ
- * ջրային բաղնիք

Թեմա 1

Մանրէագերծում տինդալացմամբ և պաստերիզացմամբ:

Թեմա 2

Մանրէագերծում եռացմամբ և հոսուն գոլորշիներով:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 5.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * մանրէագերծման համար նախատեսված տարբեր տեսակի լաբորատոր գործիքներ
- * մանրէագերծման համար նախատեսված տարբեր տեսակի սննդամիջավայրեր ու հեղուկներ
- * ավտոկլավ

Թեմա 1

Մանրէագերծում գոլորշիների ճնշմամբ (ավտոկլավում):

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 6.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * մանրէաբանական քամիչներ
- * ուլտրամանուշակագույն ճառագայթների և գերձայնի աղբյուր
- * մանրէներով ախտոտված լուծույթներ
- * քիմիական ախտահանիչ լուծույթներ (քլորոֆորմ, ֆորմալին, բորաթթու, կարբոլաթթու, կրեոլին աղաթթու, քլորակիր, կալիումի պերմանգանատ)

Թեմա 1

Մանրէագերծում մեխանիկական եղանակով: Մանրէաբանական քամիչներ:

Թեմա 2

Մանրէագերծում քիմիական եղանակով:

Թեմա 3

Մանրէագերծում ուլտրամանուշակագույն ճառագայթներով և գերձայնով:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 10.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Մանրէների տարածվածությունը բնության մեջ: Հողի միկրոֆլորան: Ջրի միկրոֆլորան: Օդի միկրոֆլորան: Կաթի և կաթնամթերքի միկրոֆլորան: Կենդանու օրգանիզմի միկրոֆլորան:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 11.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

* տեսաֆիլմեր

* պաստառներ

Թեմա 1

Իմունիտետը և նրա տեսակները:

Թեմա 2

Օրգանիզմի պաշտպանական յուրահատուկ և ոչ յուրահատուկ գործոնները:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 12.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

* տեսաֆիլմեր

* պաստառներ

Թեմա 1

Հակածին և հակամարմին: Հակածինների տեսակները: Հակամարմինների տեսակները:

ԱՐՅՈՒՆՔ 2. ԱՌԱՎԵԼ ՏԱՐԱԾՎԱԾ ԻՆՖԵԿՑԻՈՆ ՅԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԱՐՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՄԱՆՐԷԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱԳԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 1.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Ինֆեկցիոն հիվանդությունների ախտորոշման առանձնահատկությունները: Ինֆեկցիոն հիվանդությունների ախտորոշման մեթոդները (համաճարակաբանական, կլինիկական, արյունաբանական, ախտաբանաանատոմիական, հյուսվածաբանական, ալերգիական, մանրէաբանական, վիրուսաբանական, շիճուկաբանական, կենսաբանական):

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 2.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

* արյան շիճուկ	* փորձանոթներ
* ստանդարտ հակածին	* կաթոցիչներ
* ֆիզիոլոգիական լուծույթ	* պաստառներ
* թերմոստատ	

Թեմա 1

Ինֆեկցիոն հիվանդությունների ախտորոշումը ագլյուտինացիայի ռեակցիայով: Ագլյուտինացիայի ռեակցիայի կատարման ընթացքը:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 3.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * հակածին (պրեցիպիտինոգեն) և դրան համապատասխան շիճուկ
- * Ուլենգուտի փորձանոթներ
- * Պաստյորի կաթոցիչներ
- * պաստառներ

Թեմա 1

Ինֆեկցիոն հիվանդությունների ախտորոշումը պրեցիպիտացիայի ռեակցիայով:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 4 և 5.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

* նախօրոք տիտրված հենուլիզին և կոմպլեմենտ	* փորձանոթներ
* ստուգիչ շիճուկներ	* կաթոցիչներ
* ջրային բաղնիք	* պաստառներ

Թեմա 1

Ինֆեկցիոն հիվանդությունների պատրոշումը կոմպլեքսի կապման ռեակցիայով: Կոմպլեքսի կապման ռեակցիայի կատարման ընթացքը:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 6.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * հետազոտվող նյութ (ջուր, կաթ, կաթնամթերք և այլն)
- * ինդիկատոր պարունակող սննդային միջավայրեր (Բուլիրի, Խեյֆեյցի, Կեսսլերի և այլն)
- * բակտերիոլոգիական օղակ
- * մանրէազերծ ջուր
- * թերմոստատ
- * սպիրտայրոց

Թեմա 1

Հետազոտվող նյութի (ջուր, կաթ, կաթնամթերք և այլն) կոլի-տիտրի և կոլի-ինդեքսի որոշումը:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 1.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Սիբիրախտի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 2

Չարորակ այտուց հիվանդության հարուցիչների ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 3

Բոտուլիզմի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 7.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * սիբիրախտի հարուցչի մաքուր կուլտուրաներ և պատրաստուկներ
- * չարորակ այտուցի հարուցիչների մաքուր կուլտուրաներ և պատրաստուկներ
- * բոտուլիզմի հարուցչի մաքուր կուլտուրաներ և պատրաստուկներ
- * մանրադիտակ
- * պաստառներ

Թեմա 1

Սիբիրախտի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրումը: Սիբիրախտի հարուցչի պատրաստուկների, կուլտուրային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում, նկարագրում և տարբերակում:

Թեմա 2

Չարորակ այտուցի հարուցիչների ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրումը: Չարորակ այտուցի հարուցիչների պատրաստուկների, կուլտուրային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում, նկարագրում և տարբերակում:

Թեմա 3

Բոտուլիզմի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրումը: Բոտուլիզմի հարուցչի պատրաստուկների, կուլտուրային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում, նկարագրում և տարբերակում:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 2.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Կարկամախտի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 2

Պաստերեյզոգի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 3

Տուբերկուլյոզի հարուցիչների ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 8.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * կարկամախտի հարուցչի մաքուր կուլտուրաներ և պատրաստուկներ
- * պաստերեյզոգի հարուցչի մաքուր կուլտուրաներ և պատրաստուկներ
- * տուբերկուլյոզի հարուցչի մաքուր կուլտուրաներ և պատրաստուկներ
- * մանրադիտակ
- * պաստառներ

Թեմա 1

Կարկամախտի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրումը: Կարկամախտի հարուցչի պատրաստուկների, կուլտուրային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում, նկարագրում և տարբերակում:

Թեմա 2

Պաստերեյզոգի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրումը: Պաստերեյզոգի հարուցչի պատրաստուկների, կուլտուրային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում, նկարագրում և տարբերակում:

Թեմա 3

Տուբերկուլյոզի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրումը: Տուբերկուլյոզի հարուցչի պատրաստուկների, կուլտուրային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում, նկարագրում և տարբերակում:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 3.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Լեպտոսպիրոզի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 2

Բրուցեյզոգի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 3

Տուլյարեմիայի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 9.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * լեպտոսպիրոզի հարուցչի մաքուր կուլտուրաներ և պատրաստուկներ
- * բրուցելյոզի հարուցչի մաքուր կուլտուրաներ և պատրաստուկներ
- * տուլյարեմիայի հարուցչի մաքուր կուլտուրաներ և պատրաստուկներ
- * մանրադիտակ
- * պաստառներ

Թեմա 1

Լեպտոսպիրոզի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրումը: Լեպտոսպիրոզի հարուցչի պատրաստուկների, կուլտուրային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում, նկարագրում և տարբերակում:

Թեմա 2

Բրուցելյոզի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրումը: Բրուցելյոզի հարուցչի պատրաստուկների, կուլտուրային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում, նկարագրում և տարբերակում:

Թեմա 3

Տուլյարեմիայի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրումը: Տուլյարեմիայի հարուցչի պատրաստուկների, կուլտուրային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում, նկարագրում և տարբերակում:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 4.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Դաբադի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 2

Կատաղության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 3

Ծաղիկ հիվանդության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 10.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * դաբադի հարուցչի հյուսվածքային կուլտուրաներ
- * կատաղության հարուցչի հյուսվածքային կուլտուրաներ
- * ծաղիկի հարուցչի հյուսվածքային կուլտուրաներ և պատրաստուկներ
- * մանրադիտակ
- * պաստառներ

Թեմա 1

Դաբադի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

Թեմա 2

Կատաղության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

Թեմա 3

Ծաղկի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 5.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Խշխշան պալարի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 2

Չարորակ հարբուխային տենդի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 3

Պարատուբերկուլյոզի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 11.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * խշխշան պալարի հարուցչի մաքուր կուլտուրաներ և պատրաստուկներ
- * չարորակ հարբուխային տենդի հարուցչի մաքուր կուլտուրաներ
- * պարատուբերկուլյոզի հարուցչի մաքուր կուլտուրաներ և պատրաստուկներ
- * մանրադիտակ
- * պաստառներ

Թեմա 1

Խշխշան պալարի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրումը: Խշխշան պալարի հարուցչի պատրաստուկների, կուլտուրային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում, նկարագրում և տարբերակում:

Թեմա 2

Չարորակ հարբուխային տենդի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

Թեմա 3

Պարատուբերկուլյոզի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրումը: Պարատուբերկուլյոզի հարուցչի պատրաստուկների, կուլտուրային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում, նկարագրում և տարբերակում:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 6.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Խոշոր եղջերավոր անասունների ժանտախտի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 2

Խոշոր եղջերավոր անասունների լեյկոզի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 12.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * խոշոր եղջերավոր անասունների ժանտախտի հարուցչի հոյսվածքային կուլտուրաներ
- * խոշոր եղջերավոր անասունների լեյկոզի հարուցչի հոյսվածքային կուլտուրաներ
- * պաստառներ

Թեմա 1

Խոշոր եղջերավոր անասունների ժանտախտի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

Թեմա 2

Խոշոր եղջերավոր անասունների լեյկոզի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 7.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Խոշոր եղջերավոր անասունների գանգուղեղի սպունգանման հիվանդության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 2

Սկրեյպի հիվանդության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 13.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Խոշոր եղջերավոր անասունների գանգուղեղի սպունգանման հիվանդության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

Թեմա 2

Սկրեյպի հիվանդության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 8.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Ոչխարների բրադզոտի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 2

Ոչխարների ինֆեկցիոն էնտերոտոքսեմիայի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 3

Ոչխարների և այծերի կոնտագիոզ էկտիմայի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 14.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * ոչխարների բրադզոտի հարուցչի մաքուր կուլտուրաներ և պատրաստուկներ
- * ոչխարների ինֆեկցիոն էնտերոտոքսեմիայի հարուցչի մաքուր կուլտուրաներ և պատրաստուկներ
- * ոչխարների և այծերի կոնտագիոզ էկտիմայի հարուցչի հյուսվածքային կուլտուրաներ և պատրաստուկներ
- * մանրադիտակ
- * պաստառներ

Թեմա 1

Ոչխարների բրադզոտի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրումը: Ոչխարների բրադզոտի հարուցչի պատրաստուկների, կուլտուրային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում, նկարագրում և տարբերակում:

Թեմա 2

Ոչխարների ինֆեկցիոն էնտերոտոքսեմիայի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրումը: Ոչխարների ինֆեկցիոն էնտերոտոքսեմիայի հարուցչի պատրաստուկների, կուլտուրային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում, նկարագրում և տարբերակում:

Թեմա 3

Ոչխարների և այծերի կոնտագիոզ էկտիմայի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 9.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Խոզերի կարմրախտի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 2

Խոզերի ատրոֆիկ ռինիտի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 10.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Խոզերի կլասիկ ժանտախտի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 2

Խոզերի աֆրիկական ժանտախտի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 15.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * խոզերի կարմրախտի հարուցչի մաքուր կուլտուրաներ և պատրաստուկներ
- * խոզերի ատրոֆիկ ռինիտի հարուցչի մաքուր կուլտուրաներ և պատրաստուկներ
- * խոզերի կլասիկ ժանտախտի հարուցչի հյուսվածքային կուլտուրաներ
- * խոզերի աֆրիկական ժանտախտի հարուցչի հյուսվածքային կուլտուրաներ
- * մանրադիտակ
- * պաստառներ

Թեմա 1

խոզերի կարմրախտի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրումը: Խոզերի կարմրախտի հարուցչի պատրաստուկների, կուլտուրային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում, նկարագրում և տարբերակում:

Թեմա 2

խոզերի ատրոֆիկ ռինիտի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրումը: Խոզերի ատրոֆիկ ռինիտի հարուցչի պատրաստուկների, կուլտուրային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում, նկարագրում և տարբերակում:

Թեմա 3

խոզերի կլասիկ ժանտախտի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

Թեմա 4

խոզերի աֆրիկական ժանտախտի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 11.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Ձիերի խլնախտի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 2

Ձիերի ինֆեկցիոն անենիայի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 3

Ձիերի աֆրիկական ժանտախտի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 16.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * ձիերի խլնախտի հարուցչի մաքուր կուլտուրաներ և պատրաստուկներ
- * ձիերի ինֆեկցիոն անենիայի հարուցչի հյուսվածքային կուլտուրաներ
- * ձիերի աֆրիկական ժանտախտի հարուցչի հյուսվածքային կուլտուրաներ
- * մանրադիտակ
- * պաստառներ

Թեմա 1

Ձիերի խլնախտի հարուցչի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրումը: Ձիերի խլնախտի հարուցչի հարուցչի պատրաստուկների, կուլտուրային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում, նկարագրում և տարբերակում:

Թեմա 2

Ձիերի ինֆեկցիոն անեմիայի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

Թեմա 3

Ձիերի աֆրիկական ժանտախտի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 12.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Գյուղատնտեսական կենդանիների մատղաշի կոլիբակտերիոզի հարուցիչների ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 2

Գյուղատնտեսական կենդանիների մատղաշի սալմոնելյոզի հարուցիչների ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՍՈՒՆՔ 17.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * գյուղատնտեսական կենդանիների մատղաշի կոլիբակտերիոզի հարուցիչների մաքուր կուլտուրաներ և պատրաստուկներ
- * գյուղատնտեսական կենդանիների մատղաշների սալմոնելյոզի հարուցիչների մաքուր կուլտուրաներ և պատրաստուկներ
- * մանրադիտակ
- * պաստառներ

Թեմա 1

Գյուղատնտեսական կենդանիների մատղաշի կոլիբակտերիոզի հարուցիչների ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրումը: Գյուղատնտեսական կենդանիների մատղաշի կոլիբակտերիոզի հարուցիչների պատրաստուկների, կուլտուրային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում, նկարագրում և տարբերակում:

Թեմա 2

Գյուղատնտեսական կենդանիների մատղաշի սալմոնելյոզի հարուցիչների ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրումը: Գյուղատնտեսական կենդանիների մատղաշի սալմոնելյոզի հարուցիչների պատրաստուկների, կուլտուրային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում, նկարագրում և տարբերակում:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 13.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Թռչունների Նյուկասյան հիվանդության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 2

Թռչունների գրիպի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 3

Մարեկի հիվանդության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՍՈՒՆՔ 18.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * Նյուկասյան հիվանդության հարուցչի հյուսվածքային կուլտուրաներ
- * թռչունների գրիպի հարուցչի հյուսվածքային կուլտուրաներ
- * Մարեկի հիվանդության հարուցչի հյուսվածքային կուլտուրաներ
- * պաստառներ

Թեմա 1

Թռչունների Նյուկասյան հիվանդության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

Թեմա 2

Թռչունների գրիպի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

Թեմա 3

Մարեկի հիվանդության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 14.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր
- * պաստառներ

Թեմա 1

Թռչունների ինֆեկցիոն լարինգոտրախեիտ հիվանդության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 2

Թռչունների օրնիտոզ հիվանդության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 3

Ճագարների վիրուսային արյունահոսային հիվանդության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 4

Ճագարների միքսոմատոզի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՍՈՒՆՔ 19.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * թռչունների ինֆեկցիոն լարինգոտրախեիտի հարուցչի հյուսվածքային կուլտուրաներ
- * թռչունների օրնիտոզ հիվանդության հարուցչի հյուսվածքային կուլտուրաներ
- * ճագարների վիրուսային արյունահոսային հիվանդության հարուցչի հյուսվածքային կուլտուրաներ
- * ճագարների միքսոմատոզի հարուցչի հյուսվածքային կուլտուրաներ

* պաստառներ

Թեմա 1

Թռչունների ինֆեկցիոն լարինգոտրախեիտ հիվանդության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

Թեմա 2

Թռչունների օրնիտոզ հիվանդության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

Թեմա 3

Շագաների վիրուսային արյունահոսային հիվանդության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

Թեմա 4

Շագաների միքսոմատոզի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ 15.

Դասավանդման օժանդակ նյութեր.

- * տեսաֆիլմեր*
- * պաստառներ*

Թեմա 1

Ձկների աերոմոնոզ հիվանդության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 2

Սաղմոն ձկների ֆուրունկուլյոզի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 3

Ծիածանագույն կարմրախայտի վիրուսային արյունահոսային սեպտիցեմիա հիվանդության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Թեմա 4

Ձկների բրոնխոմիկոզ հիվանդության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 20.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ*

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * ձկների աերոմոնոզի հարուցչի մաքուր կուլտուրաներ և պատրաստուկներ*
- * սաղմոն ձկների ֆուրունկուլյոզի հարուցչի մաքուր կուլտուրաներ և պատրաստուկներ*
- * ծիածանագույն կարմրախայտի վիրուսային արյունահոսային սեպտիցեմիայի հարուցչի մաքուր կուլտուրաներ*
- * մանրադիտակ*
- * պաստառներ*

Թեմա 1

Ձկների աերոմոնոզ հիվանդության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրումը: Ձկների աերոմոնոզ հիվանդության հարուցչի պատրաստուկների, կուլտուրային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում, նկարագրում և տարբերակում:

Թեմա 2

Սաղմոն ձկների ֆուրունկուլյոզի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրումը: Սաղմոն ձկների ֆուրունկուլյոզի հարուցչի պատրաստուկների, կուլտուրային առանձնահատկությունների ուսումնասիրում, նկարագրում և տարբերակում:

Թեմա 3

Ծիածանագույն կարմրախայտի վիրուսային ալյունահոսային սեպտիցեմիա հիվանդության հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

Թեմա 4

Ձկների բրոնխոմիկոզի հարուցչի ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների նկարագրում, ուսումնասիրում և տարբերակում:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3. ՄԱՆՐԷՆԵՐԻ ՏԱՐԲԵՐ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ ՑԱՆՔՍԻ ԵՎ ԱՃԵՑՄԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱՆ ՀԱՍՏԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ԱՆՆՊԱՅԻՆ ՄԻՋՎԱՅՐԵՐՈՒՄ

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 1.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * տարբեր տեսակի սննդամիջավայրեր
- * մաքուր կուլտուրա ստանալու համար անհրաժեշտ լաբորատոր ամանեղեն և գործիքներ

Թեմա 1

Մանրէների աճեցման համար նախատեսված սննդամիջավայրերի դասակարգումը և դրանց ներկայացվող պահանջները:

Թեմա 2

Ամանեղենի նախապատրաստումը սննդարար միջավայրերի պատրաստման համար:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 2.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

* չոր ՄՊԲ, ՄՊԱ	* Պետրիի թասիկներ
* կաթնաշաքար	* Պաստերի կաթոցիչներ
* ծծմբաթթվային նատրիումի 10%-անոց լուծույթ	* փորձանոթներ և կոլբաներ
* ֆուլսինի սպիրտային լուծույթ	* սպիրտայրոց
* մեթիլեն կապույտի 0.5%-անոց ջրային լուծույթ	* քամիչ թուղթ
* էոզինի 2%-անոց ջրային լուծույթ	* պլատինե օղակ
* ֆոսֆորաթթվային կալիում	* թորած ջուր
* թերմոստատ	

Թեմա 1

Սսապեպտոնային արգանակի (ՄՊԲ) պատրաստումը համապատասխան չոր սննդարար միջավայրից:

Թեմա 2

Սսապեպտոնային ազարի (ՄՊԱ) պատրաստումը համապատասխան չոր սննդարար միջավայրից:

Թեմա 3

Էնդոյի ազարի պատրաստումը համապատասխան չոր սննդարար միջավայրից:

Թեմա 4

Լևինի ազարի պատրաստումը համապատասխան չոր սննդարար միջավայրից:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 3.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

* ՄՊԱ	* պեպտոնաջուր
* ՄՊԲ	* թերմոստատ
* ֆիբրինազրկված արյուն	* Պետրիի թասիկներ
* խաղողաշաքարի 20%-անոց լուծույթ	* Պաստերի կաթոցիչներ
* տավարի լյարդ	* փորձանոթներ և կոլբաներ
* վազելինի յուղ	* սպիրտայրոց

* քամիչ թուղթ

* պլատինե օղակ

Թեմա 1

Արյունային և արյունաշաքարային ազարների պատրաստումը:

Թեմա 2

Սապեպտոնային լյարդային արգանակի (Կիտո-Տարրոցի) պատրաստումը:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 4.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * տարբեր տեսակի սննդարար միջավայրեր
- * ինդիկատորային թուղթ
- * pH-մետր

Թեմա 1

Պատրաստված սննդարար միջավայրերի pH-ի ստուգումը ինդիկատորային թղթով և pH-մետրով:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 5.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

* մանրէների մաքուր կուլտուրա	* Պաստերի կաթոցիչներ
* մսապեպտոնային արգանակ	* փորձանոթներ և կոլբաներ
* մսապեպտոնային ազար	* սպիրտայրոց
* մսապեպտոնային ժելատին (ՄՊԺ)	* քամիչ թուղթ
* թերմոստատ	* պլատինե օղակ
* Պետրիի թասիկներ	* ապակյա շպատելներ

Թեմա 1

Մանրէային ցանքսերի և փոխացանքսերի կատարման տեխնիկան արհեստական սննդարար միջավայրերի վրա: Ցանքսի կատարում մսապեպտոնային արգանակում, մսապեպտոնային ազարում և մսապեպտոնային ժելատինում:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 6.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

* անաերոբ մանրէների մաքուր կուլտուրա	* փորձանոթներ և կոլբաներ
* ՄՊԱ Պետրիի թասիկներով	* սպիրտայրոց
* թեք ՄՊԱ	* քամիչ թուղթ
* թերմոստատ	* պլատինե օղակ
* Պետրիի թասիկներ	* ապակյա շպատելներ
* Պաստերի կաթոցիչներ	

Թեմա 1

Աերոբ մանրէների մաքուր կուլտուրաների ստացման եղանակները (Պաստերի, Կոխի, Դրիգալսկու, բարձր և ցածր ջերմաստիճանի, քիմիական, կենսաբանական, հատակահեղուկի ցանքսի):

Թեմա 2

Մաքուր կուլտուրայի ստացումը Դրիգալսկու եղանակով:

Թեմա 3

Մաքուր կուլտուրայի ստացումը հատակահեղուկի ցանքսի եղանակով:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 7.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

* անաերոբ մանրէների մաքուր կուլտուրաներ	* Պաստերի կաթոցիչներ
* աերոբ մանրէների մաքուր կուլտուրաներ	* փորձանոթներ և կոլբաներ
* արյունաշաքարային ագար	* սպիրտայրոց
* ՄՊԱ	* քամիչ թուղթ
* թերմոստատ	* սլատինե օղակ
* Պետրիի թասիկներ	* ապակյա շպատելներ

Թեմա 1

Անաերոբ մանրէների մաքուր կուլտուրաների ստացման եղանակները (մեխանիկական, քիմիական, կենսաբանական, համակցված):

Թեմա 2

Անաերոբ մանրէների մաքուր կուլտուրայի ստացումը Կիտտ-Տարրոցի միջավայրում ցանքս կատարելով:

Թեմա 3

Անաերոբ մանրէների մաքուր կուլտուրայի ստացումը կենսաբանական եղանակով:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 8.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * տարբեր տեսակի մանրէների մաքուր կուլտուրաներ տարբեր տեսակի սննդամիջավայրերում
- * պաստառներ

Թեմա 1

Մաքուր կուլտուրաների հետազոտման սխեման (ձևաբանական, ֆիզիոլոգիական, կենսաքիմիական, հակածնային յուրատեսակություն, թունագոյացում, ախտածնություն):

Թեմա 2

Մանրէական գաղութների ձևերը և դրանց ուսումնասիրման կարգը: Մանրէների աճեցվածի բնույթը հեղուկ սննդարար միջավայրերում:

ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4. ՔՍՈՒԿՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱՆ ՎԱՐԱԿԻՉ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՆՐԷԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՄԱՆ ՀԱՄԱՐ: ՄԱՆՐԷՆԵՐԻ ՌԻՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒՄԸ, ՏԱՐԲԵՐՎԱԿՈՒՄԸ ԵՎ ՆՈՒՅՆԱԿԱՆԱՑՈՒՄԸ ՔՍՈՒԿՆԵՐՈՒՄ

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 1.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * տարբեր տեսակի մանրադիտակներ
- * պաստառներ

Թեմա 1

Մանրէների հետազոտումը մանրադիտակային եղանակով: Մանրադիտակների տարբեր տեսակները: Մանրադիտակից օգտվելու հիմնական կանոնները: Լուսային մանրադիտակի կառուցվածքը:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 2.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * լյունիհիսցենտային մանրադիտակ
- * էլեկտրոնային մանրադիտակ

Թեմա 1

Լյունիհիսցենտային մանրադիտակի կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը:

Թեմա 2

Էլեկտրոնային մանրադիտակի կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 3.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

* հիմնային ֆուքսին	* մեթիլեն կապույտի 1%-անոց լուծույթ
* 96 ^o էթիլ սպիրտ	* սոդայի 0.5%-անոց լուծույթ
* կարբոլաթթվի 5%-անոց լուծույթ	* էոզինի 1:1000 լուծույթ
* չեզոք կարմիր	* թորած ջուր
* սաֆրանին	* ֆիլտրաթուղթ
* մեթիլեն կապույտ	* կշեռք
* կծու կալիումի 10%-անոց լուծույթ	* փորձանոթներ և կոլբաներ
* կալիումի յոդիտ	* կաթոցիչներ
* բյուրեղային յոդ	

Թեմա 1

Մանրէաբանության մեջ կիրառվող հիմնական ներկերը: Առավել շատ գործածական ներկերի բնութագիրը:

Թեմա 2

Առավել շատ գործածական ներկալուծույթների պատրաստումը (ֆուքսին հազեցած, ֆուքսինի Ցիլի, չեզոք կարմիրի, սաֆրանինի, մեթիլեն կապույտի հազեցած սպիրտային և ջրային, մեթիլեն կապույտի Լյոֆլերի, Լյուգոլի, Լեյշմանի ներկալուծույթներ):

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 4.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * 96° էթիլ սպիրտ
- * սպիրտ-եթերի հավասար խառնուրդ (Նիկիֆորովի խառնուրդ)
- * սպիրտայրոց
- * մեթիլ սպիրտ
- * ացետոն
- * առարկայական ապակիներ
- * ծածկապակիներ

Թեմա 1

Պատրաստուկ-քսուկների և պատրաստուկ-տպվածքների պատրաստման տեխնիկան և ընթացքը: Պատրաստուկների պատրաստման փուլերը (քսուկի պատրաստում, չորացում, ֆիքսում, ներկում):

Թեմա 2

Պատրաստուկների ֆիքսման եղանակները (ֆիզիկական և քիմիական):

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 5.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * մանրէների կուլտուրաներ
- * ֆուքսինի Պֆեյֆերի լուծույթ
- * մեթիլեն կապույտի ջրային լուծույթ
- * մեթիլեն կապույտի ջրասպիրտային լուծույթ
- * Լյոֆֆլերի լուծույթ
- * առարկայական ապակիներ
- * ծածկապակիներ
- * 96° էթիլ սպիրտ
- * սպիրտ-եթերի հավասար խառնուրդ (Նիկիֆորովի խառնուրդ)
- * սպիրտայրոց
- * կաթոցիչներ
- * ֆիլտրաթուղթ
- * թորած ջուր

Թեմա 1

Պատրաստուկների ներկման եղանակները (պարզ և բարդ): Պատրաստուկների ներկման ընթացքը:

Թեմա 2

Պատրաստուկների ներկումը պարզ եղանակով:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 6.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * մանրէների կուլտուրաներ
- * Գրամի եղանակով ներկման համար անհրաժեշտ ներկալուծույթներ և ռեակտիվներ
- * զենցիան մանուշակագույն կարբոլյան լուծույթ
- * Լյուգոլի լուծույթ
- * նոսրացված ֆուքսին
- * սաֆրանին
- * առարկայական ապակիներ
- * ծածկապակիներ
- * 96° էթիլ սպիրտ
- * սպիրտ-եթերի հավասար խառնուրդ (Նիկիֆորովի խառնուրդ)
- * սպիրտայրոց
- * ֆիլտրաթուղթ
- * կաթոցիչներ
- * թորած ջուր

Թեմա 1

Պատրաստուկների ներկումը բարդ եղանակով: Պատրաստուկների ներկումը Գրամի եղանակով:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 7.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * սպոր առաջացնող մանրէների կուլտուրաներ
- * ֆուքսինի Ցիլի կամ կարբոլյան լուծույթ
- * ծծմբական թթվի 3%-անոց ջրային լուծույթ
- * Լյոֆֆլերի մեթիլեն կապույտի լուծույթ
- * չեզոք կարմիրի 0,5%-անոց ջրային լուծույթ
- * առարկայական ապակիներ
- * ծածկապակիներ
- * 96° էթիլ սպիրտ
- * սպիրտ-եթերի հավասար խառնուրդ (Նիկիֆորովի խառնուրդ)
- * սպիրտայրոց
- * ֆիլտրաթուղթ
- * կաթոցիչներ
- * թորած ջուր

Թեմա 1 Բակտերիաների սպորների ներկումը Ջլատոգորովի եղանակով:

Թեմա 2 Բակտերիաների սպորների ներկումը Պեշկովի եղանակով:

Թեմա 3 Թթվակայուն բակտերիաների ներկումը Ցիլ-Նիլսենի եղանակով:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆԷ 8.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * մանրէների կուլտուրաներ
- * սաֆրանինի 2-3%-անոց լուծույթ
- * Ռոմանովսկի-Գիմզայի գործարանային ներկալուծույթ
- * առարկայական ապակիներ
- * ծածկապակիներ
- * 96° էթիլ սպիրտ
- * սպիրտ-եթերի հավասար խառնուրդ (Նիկիֆորովի խառնուրդ)
- * սպիրտայրոց
- * ֆիլտրաթուղթ
- * կաթոցիչներ
- * թորած ջուր

Թեմա 1 Մանրէների պատիճի ներկումը Օլտի եղանակով:

Թեմա 2 Մանրէների պատիճի ներկումը Ռոմանովսկի-Գիմզայի եղանակով:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆԷ 9.

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * մանրէների կուլտուրաներ
- * մեջտեղում փոսիկ ունեցող առարկայական ապակի
- * առարկայական ապակիներ
- * ծածկապակիներ
- * 96° էթիլ սպիրտ
- * գլիցերին
- * ֆուքսինի Ցիլի կամ կարբոլյան լուծույթ
- * մեթիլեն կապույտի ջրային լուծույթ
- * սպիրտ-եթերի հավասար խառնուրդ (Նիկիֆորովի խառնուրդ)
- * սպիրտայրոց
- * ֆիլտրաթուղթ
- * կաթոցիչներ
- * թորած ջուր

Թեմա 1 Մանրէների շարժունակության ուսումնասիրումը «ճնշված կաթիլի» և «կախված կաթիլի» եղանակներով:

Թեմա 2 Պատրաստուկների պատրաստումը մանրադիտակային սնկերից:

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ 10 և 11

Պարապմունքի անցկացման վայրը.

- * մանրէաբանական և վիրուսաբանական լաբորատորիա, կամ այդ նպատակի համար նախատեսված հատուկ սենյակներ

Անհրաժեշտ սարքավորումներ և նյութեր.

- * կենդանական ծագման տարբեր տեսակի մթերք և հումք
- * բուսական ծագման տարբեր տեսակի մթերք և հումք
- * քսուկների պատրաստման համար տարբեր տեսակի ներկալուծույթներ
- * սպիրտ-եթերի հավասար խառնուրդ (Նիկիֆորովի խառնուրդ)
- * սպիրտայրոց
- * ֆիլտրաթուղթ
- * կաթոցիչներ
- * թորած ջուր
- * առարկայական ապակիներ
- * մանրադիտակ

Թեմա 1

Պատրաստուկ-քսուկների և պատրաստուկ-տպվածքների պատրաստում և ուսումնասիրում տարբեր տեսակի պարենային հումքից և սննդամթերքից: